

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája, saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyvnyomdája, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — **Dij:** 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknek méltányos ár-elengedés. — **Nyiltér** Garmondsora 10 kr.

Megjelen

hétenként egyszer, minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három hóra . . . 1 ft
Hat hóra . . . 2 ft
Kilencz hóra . . . 3 ft

Gyula sept. 14. 1872.

— Békés megye alispánja valamennyi t. cz. bizottsági taghoz következő meghívót intézte: A legközelebbi rendes évnegyedes megyebizottsági közgyűlés szabályrendeletileg a f. é. szeptember hó 23-ik napjára lévén kitűzve, s midőn erről hivatalos tisztelettel értesitem, felkérem, hogy a kitett napon délelőtt 10 órakor kezdődő közgyűlésre megjelenni s a tanácskozásban részt venni sziveskedjék.

Tárgysorozat.

1. Alispáni jelentés a megye állapotáról és tett intézkedésekről.
2. A földmivelés- ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium rendelete az álladalmi ménintézeteknél, ösztöndíj mellett alkalmazott némely állatorvosok esetleges alkalmazásba vétele tárgyában.
3. Ugyanannak rendelete a lótenyésztés érdekeinek előmozdítása iránt.
4. A m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumnak, a Körösön való fausztatásra nézve fenálló szabályrendeleteknek módosítása tárgyában érkezett rendelete s állandó választmányi vélemény.
5. Ugyancsak a m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumnak a H.-M.-Vásárhely városa által az orosházi határon épített vízdé-gátra vonatkozó rendelete s áll. vál. vélemény.
6. A m. kir. belügyminiszteriumnak a szegényügy rendezésére vonatkozó kétrédbeli rendelete s állandó választmányi vélemény.
7. A m. kir. belügyminiszteriumnak a bünvádi eljárás igeiglenes szabályozásáról szóló

törvényjavaslat tárgyában kelt rendeletei s állandó választmányi vélemény.

8. A vallás és közoktatási m. kir. miniszteriumnak a puszta iskolák felállítására iránti rendelete.

9. A megye 1873-ik évi költségvetése az állandó választmány véleményével együtt.

10. Községi szabályrendeletek, 1872-ik évi költségvetések és számalások az állandó választmány ezekre vonatkozó véleményeivel.

11. Az állandó választmány véleménye az iparügyi szabályrendeletek tárgyában.

12. Felső-Fehérmegye átirata, a „Közigazgatás” című szakközlekedési megyei közlöny névelése tárgyában.

13. Szarvas város képviselő testületének a szarvasi bonyodalmak tárgyában beadott felfolyamodványa és állandó választmányi vélemény.

14. Boczkó Károly csabacsüdi birtokos és néhai Boczkó Dániel engedelményesének kérelme, a megye által utóbb említett engedelményezőtől még 1848-ban kölcsönvett 3000 pft. és járulékaiknak kifizetése iránt az állandó választmány véleményével.

15. Az aradi m. kir. pénzügyi igazgatóság megkeresése a Szivós János szeghalmi lakos ellen foganasított végrehajtás költségei tárgyában s állandó választmányi vélemény.

16. A b.-gyulai kir. törvényszéknek átirata néhai German Miton kórházi tartozásáról vonatkozó átirata áll. vál. vélemény.

17. A számvevői tisztségnek némely községbeli egyének közmunka tartozása leiratására vonatkozó jelentése s áll. vál. vélemény.

18. Ugyanannak Kétegyháza község 1870-ik évi 78 frtnyi közmunka tartozási hátralé-

kára vonatkozó jelentése áll. vál. vélemény.

19. Ugyanannak Szarvas város 1870 és 1871-ik közmunka tartozására vonatkozó jelentése s áll. vál. vélemény.

20. A megyei igazoló választmány jelentése.

21. Több község képviselői választás tárgyában beérkezett panaszok tárgyaiban.

22. A szarvasi izraelita hitközségek között a hitközségi vagyon megosztása tárgyában beérkezett felfolyamodvány és állandó választmányi vélemény.

23. A csabai járás szolgabírójának a megye tulajdonát képező s Csabán levő szalma raktár, valamint az ugyanott levő megyei epeskert bérbeadására vonatkozó jelentése s állandó választmányi vélemény.

24. A vermes- kohány- kerekítő- sebeséri csapadék vizek leeresztése érdemében az érdekeltek részéről beadott kérvény s állandó választmányi vélemény.

25. Hegedüs Lajos központi közgyámnak fizetés felemelés iránt beadott kérvénye s állandó választmányi vélemény.

26. Időközben érkező ügyek.

Kelt Gyulán 1872. szeptember hó 8-án.

Az alispán beteg
Hajossy Otto
főjegyző.

Hazai ügyek.

— **Országgyűlés** sept. 9. A jegyzőkönyv hitelesítése után bejelentetnek az osztályok alakítása után jelentkezett képviselők mandatumai s azon kérvények melyek az osztályok működésének befejezése után ér-

kezvén, az állandó igazoló bizottságnak fognak átadatni.

Ezután következett az osztályok előadójának jelentése, melyek befejeztétlen tudomásul vették. — Korelnök constatalja, hogy a kifogástalan képviselők abszolút majoritása megvan, s azok száma 342-re rug azokkal együtt, kik ellen kérvény nyújtott be, de jegyzőkönnyvek rendben voltak, s így a holnapi ülésen az elnökre, alelnökökre, jegyzőkre és háznagyra végre mehet a szavazás.

Sept. 10. Korelnök felhívja a ház tagjait, hogy a ház elnökre adják be szavazataikat. A szavazat eredménye: hogy Bittó István 209 szavazattal elnöknek, Perczel Béla 207 szavazattal első alelnöknek, Bánó József 202 szavazattal második alelnöknek, Kovács László 193 szavazattal háznagynak; — jegyzőknek pedig Széll Kálmán, Mihályi Péter, Szeniczey Ödön, Tombor Iván, Wächter Frigyes, és Kis Miklós, (bal) választattak. A ház ekkép megalakulván, Gubody Sándor korelnök örömmel vesz bucsut az elnöki szék-től, nem mivel teendői nehezebbek voltak, mint hitte, de mivel tapasztalta, hogy hibái, gyengeségei iránt a ház gyengéd és figyelmes elnézését volt alkalma tapasztalni. Ghyczy Kálmán indítványa a korelnöknek jegyzőkönnyvilag köszönet szavazatát. Bittó István az elnöki székre lépven kijelenti, hogy a ház belé helyezett bizalmának annál inkább kötelességének ismeri az elnöki megítélt állás elfogadása által megfelelni, mert biztosan hiszi, hogy a tanácskozások részrehajlatlan, a ház méltóságának megfelelő vezetésére irányuló nehéz teendőiben a ház tagjai pártkülömbőség nélkül támogatandják, s a ház további alakulása céljából a bíráló, kérvényi, gaz-

TÁRCZA.

Gonda László utolsó műve.

Haladó István és Maradó János beszélgetése a községrendezési törvénynek végrehajtásáról.

(Folytatás.)

M. J. Fogadja t. előttem szóló mindnyájunk elösmérését, forró köszönetünket az oktatásért. Megvallom csodálkozás tölti lelke-met mindezek hallatára. Mintha sejténem, hogy közöttünk lebeg a kornak szelleme. Hála a magyarok istenének, hogy a polgári közrendből, az iparosok közül támad profétája a népnek. Honnan tudta összeszedni ezen sok érdekes adatot t. polgártársunk? Egész héten, ugy télen, mint nyáron, műhelyében dolgozni találja önt mindenki. Vasárnap és inepnapokon könyveiben elmerülve íróasztalánál ül. Most tudjuk, miket olvasgat és jegyzet. — Mi, egyszerű földmivészek azt véljük, hogy csak a jegyző meg a pap tudhat így beszélni, ennyire hathatós oktatást adni. Elég hosszan beszélt, nagyon sokat elmondott; de én most is úgy érzem, hogy el nem unnam estétől reggelig hallgatni — élen és szomjan — érdekes előadását. Meggyőződtem arról, miszerint a főiskolában diáku tanult ügyvéd s egyéb országos közhivatalt viselő úri emberek majd nem tekintenek úgy félvállról és lenézőleg a szegényebb sorsu, vagy kézi-munkája után élő polgárt, ha sokan, ha minél többen így beszélni, ennyi jót és szépet mondani tudnának. Szeretném ha valaki megmagyarázná: hogy és miként szerezte tudományát István mester? Mert hiszen itthon együtt végeztük az elemi iskolákat. Emlékezem, hogy

ő még azonfelül két diákiskolát is kitanult: akkor választotta az iparos életpályát. Halottam, hogy sok évig, messzi földön, külső országokban is vándorolt. De hát mi az oka annak, hogy én s gazdálkodó társaim azt is elfeledtük, mit az iskolában tanultunk; — ő pedig maig folyvást új és szebbnél szebb, jónál jobb dolgokat tanul.

N. M. Ezen kérdésre én adhatok választ. — Iskolázás meg iskolázás közt felette nagy különbség van. Egyik jó, sikeres; a másik áldástalan, ros. Legnagyobb és legjobb iskola az élet, vagyis a világtapasztalás. Csak-hogy az életiskolában mitem tanulhat az, kit erre a növendékkori iskolában elő nem készítettek. Szánandó balítélet uralkodik nálunk az iskolákra nézve. Tanítsunk meg lehető sokat, ha lehetne mindent a gyermekek! így vélekednek; mert annak veszi hasznát az életben, mit az iskolában megtanul. Nem igaz. A sokkalta eszebb angol azt tartja: „a növélés, vagy az iskolai tanítás ne arra célozzon, hogy a gyermek mindenféle tudományból minél többet elsajátítson; képezze a növendéket arra, hogy bármely tudományt, vagy mesterségbeli ügyességet, melyre az életben szüksége lesz, önmaga szorgalmából megtanulni tudjon és akarjon.” — A mieink agyontanultatják a szegény gyermekeket. Az értelmetlen dolgokat emlékező tehetségébe erőszakolva, megölik vagy kioltják a növendék lelki éhét s szomját. Csak egyszer az iskolai kényszer-igából szabadulhasson, örül, hogy többé nem tanultatják. Önmaga nem tanulhat, mivel annak jó módjára nem tanították meg. Kielégítőnek tartja az idvesség dolgaiban hetenként egyszer vagy kétszer hallgatni — nem pedig érteni is — a szokott templomi tanítást. Azt hallja ottan: Boldogok az együgyűek, — övék mennyeknek országa. Boldo-

gok a kik nem látnak, — mégis hisznek. . . Én tisztelek minden vallásos meggyőződést, a magamat legjobban, ezután azon hitfelekezetét, a melyhez tartozom. De a közéletben csak az erkölcsiségnek van gyakorlati hasznosvétele. Minden vallásból kedves az Ur előtt, ki az istent féli és igazságot cselekszik. Ez mind igaz. Hanem az is igaz, hogy nem rendi a dolognak az, ha a népiszkolai tantárgyak nyolcz-tizedrésze a hitnek s az örök idvességnek a bölcsék előtt is örök titkot képező elmélkedéseiből, meg az énekes könyv verseinek, az ó-testamentomi Zsidó történeti eseményeinek tanításából telnek ki. A gyermek Adámtól Nakubodnozárig versben tudja a patriárák, bírák, királyok névsorát; hazája megyéje, születési helye sem földrajzi, sem történelmi tekintetben nincs előhozva. Az examen szegyet vall, ha az egyik növendék által félbeuszkított szt. históriát a következő szónál folytatni nem tudja a másik. A tiszteletes urak, a hitnek szembehunyva im-bolygó sáfárai, csak nem türehtik azt, hogy a tudomány forrásához elvezető kételkedés vagy okoskodás elharapózzék az iskolákban. A természettudományokra meg épen haragsznak; könnyű elgondolni, miért? A volt jobbágytól ugy sem kívánt egyebet az akkori államrend, mint hogy — emelje türelmese-n igáját, — mondjon le a világról ama tulsóért. Csak azt kell csodálni, hogy miért nincs polgári növélés-oktatás behozva iskoláinkba az óta, mióta az ország törvényt hozott az összes nép polgári szabadságáról, sőt — a népoktatásról is. Ezen törvény rendeleteit nem teljesítik nálunk. Évek óta sürgette-tik, hogy állítsunk polgári iskolát. Maig nincs; de ugyan mikor lesz? Városunk polgárai — a népoktatási törvényben adott joguknál fogva — kérnek csak egyetlen községi iskolát.

Uraim legyünk őszinték. Reám ugyis nehezzel a papság, mivel kényőkre vakeszűzől magamat át nem engedem, parochialis irnokságra nem vagyok hajlandó. Am nehezzeljen a nép is, de kimondom, hogy — nekem ugy tűnik fel a polgári és a községi iskolák ügye a város jelenlegi kormányzati rendszerében, mint a csonthoz nőtt kemény, de jóízű hus-falat: nem tudja azt élvezni, leszelni vagy harapni, legfőlebb szopogatni a gyermek mūdön errevaló fogai még ki nem nőttek. Ha tudná, ha merné, ha bírná, — okvetlenül teljesítené sőt rég teljesítette volna már ezen tisztét a jelenlegi tisztikar. Ne mondjak többet, csak egyszerűen fölkerdezem önöket; mit olvastak ki a „Kéretlen szavazat”-ból? aztán a „Tanító és pap levelei”-ből? aztán „A hazai köznevelés ügye, különös tekintettel Békés városára” c. füzetkéből? Végre azt kell még különös figyelmükbe ajánlanom, a mely nagyszerű alapítványokat tett városunk közönsége az 1858-9-dik években történt legelő-kiosztási örök egyezség alkalmából. Tudjuk mindnyáján, hogy az *al-reális-kolára* tett. 440 holdnyi földről s az illető tanítéztéről felkerdeztetett a helybeli refor, egyház az 1870-dik évi nyáron. Emlékiratban választott erre 1871-dik évi május végén. Megbíráltatt ez a válasz s ujabban teendő számadásra három hónapi határidő alatt felhivatott az a t. presbiterium. Ugyan felszámította-e valaki azt, hogy már hat vagy épen hét hó letelt az óta, de semmi válasz. Tehát a város t. magistratusa is vár és hallgat; a közvélemény sem szállal fel. Ha ez így állhat, ha ennyire fogtuk fel a köznevelés ügynek érdemét; ugy helyesen tesszük, ha fallavá alázkodunk. Mert hiszen nálunk a szellemi élet ugyis merő pusztá, kietlen, visszhangtalan, akár az ugn. köves Arábiába il-

dasági, naplóbíró és számvizsgáló bizottsá-
gokra vélné a szavazatok beszedését, követ-
kezvén azután a mentelmi s más bizottságok
tagjainak megválasztása, azután felkéri azon
képviselőket, kik két helyen lettek megvá-
lasztva, hogy nyilatkozzanak, melyiket ki-
vánják megtartani.

Szept. 11. A felvett napirendben besze-
dettek a szavazatok a 9 bíráló bizottságba,
a számvizsgáló, gazdasági, naplóbíró és
kérvényezési bizottságba, ugy szinte a pénz-
ügyi, vasuti és mentelmi bizottság tagjaira,
azután elnök felolvastatta a delegatokat egy-
behívó királyi iratot, a küldendő tagok meg-
választását a holnap üléseken véli eszközölhe-
tőnek.

Szept. 12-én. Elnök jelenti hogy Tisza László
két helyen választatván meg, a kézdi-or-
bai kerület mandatumát letette. — Hoffmann
Pál több községtanítónak kérvényét nyújtja
be, melyben anyagi helyzetük javításáért esze-
deznek. — Nikolics Sándor interpellációt in-
téz a miniszter elnökhöz, a karlovczi szerb
congressus érdekében. — Györfy Gyula azon
visszaélés tárgyában emel szót, hogy Udvar-
helyszéken Ugron Gábor és Orbán Balázs
megbízó levelei az elnök által nem adtak
ki. Kinyomatni határoztatik, s a szombati napirendre
kitűzetik. — Következik a tegnapi
szavazatok eredményének kihirdetése, a 9
bíró bizottságba választott képviselőkről. —
Napirenden volt még a delegatokat egybe-
hívó királyi irat tárgyalása; az irat felolvas-
tatván, delegatákba küldendő tagok megvá-
lasztása a holnap 11 órakor tartandó ülésre
tűzetett ki. — Trefort miniszter kéri a házat,
hogy a holnap üléseken a tanügyi bizottság
tagjaira is szedessenek be a szavazatok.

A főrendiház sept. 9-ki ülésén elnök
jelenti, hogy a horvát országgyűlés jegyző-
könyve megérkezett, melyszerint a felsőház
tagjai a horvát országgyűlés részéről Inkey
és Szirmai küldtek fel. — Több szabadság-
idő iránti kérvény bejelentése okából B. Prónay
Gábor figyelmeztet, hogy a múlt ülés-
szak alatt a háznak igen sok tagja nem je-
lent meg az üléseken, s elmaradásuk okát
nem tudták, mely végett alkalmas intézke-
dés tételét javasolja. — A ház napirendre
térvén, beszédetnek a szavazatok a delegá-
tókba küldendő főrendiházi rendes és póttá-
gokra. — Szünet után az eredmény kihirdet-
tetvén, elnök tudatja, hogy a választás er-
edménye a képviselőházzal közöltetni fog.

Iparegyleti szabályok.

(Vége)

8. §. Minden osztály ügyeit választott bi-
zottságja által kezelteti, azok üléseit jegyző-

könyvei azonban a központi igazgatóságnál
hitelesítettnek.

Az osztály bizottság áll: az elnök, helyet-
tes elnök, 10 választmányi tag, az egyleti
jegyző és pénztárnokból.

Az osztály-bizottságok határozatai a köz-
ponti igazgatóság jóváhagyását szükséglik.

9. §. Az elnök a szakosztályok elöljáró-
ja, a tárgyalandó ügyeket tanácskozás végett
előadja, ő nyitja meg, vezeti és zárja be az
ülést, a szakosztályokban megvitatott és el-
fogadott indítványokat a központi igazgatósá-
gnál előterjeszti és támogatja.

10. §. A szakosztályi jegyzőkönyveket az
egyleti jegyző külön vezeti és azokat közpon-
ti igazgatóságnak előterjeszti, ő egyszersmind
az egylet összes ügyeinek előadója.

11. §. Az egyleti pénztárnok kezeli a
pénztári ügyeket, átveszi és nyugtatja a be-
fizetéseket és az utalványozott számlákat ki-
fizeti.

12. §. Szakosztályi ülések rendszeresen min-
den negyedévben tartatnak, és minden hatás-
körükbe tartozó ügyek iránt intézkednek.

A rendes ülések nyilvánosan tartatnak,
rendkívüli ülést az elnök a körülményekhez
képest mindég hívhat egybe.

13. §. A központi igazgatóság az összes
egyleti tagokból választatik és következő ta-
gokból áll:

a) Elnök, b) 5 alelnök, c) 30 képviselő az
V. első hat képviselő a segédek osztályából,
d) jegyző, e) pénztárnok, f) ügyvéd.

Az összes egyleti ügyeket ezen központi
igazgatóság vezeti.

14. §. Az elnök az egylet összes ügyeit
intézi, elnököl a közgyűlésen és központi igaz-
gatóság ülésein, a tárgyalandó ügyeket a gyű-
lések elé terjeszti, a többség határozatát ki-
mondja, az üléseket bezárja és az egyletet
a hatóságok és magánosok irányában képviseli.

15. §. A központi igazgatóság egyúttal az
egylet alelnökei, kik az elnököt sorrendben
helyettesítik.

16. §. A képviselők a szakosztályok bizott-
mányjaiból választatnak, kik a városi iparos
osztályt minden fontosabb ipar ügyben kép-
viselik.

17. §. A központi igazgatóság ülései, me-
lyekben a képviselők egyharmadának jelen-
léte kívántatik, rendszeresen január, április,
július és október hónapoknak első vasárnapján tar-
tatnak meg.

Rendkívüli ülést az elnök a szükséghez
képest mindenkor hívhat össze, sőt az egyleti
tagok egytizedrésze írásbeli kívánságára az
elnök mindenkor tartozik is a központi igaz-
gatóság üléseit összehívni.

18. §. A közgyűléshez tartoznak:

a) Elnök választás,
b) A segéd személyzet felvétele, fizetésé-
nek megállapítása és elbocsátása,

c) Jelentés az összes bevétel és kiadásokról
d) Az 5 első és segédek osztályának évi
járulékát végleg megállapítani.

e) Egyáltalában az egylet minden ügyei
felett tanácskozni és határozni.

19. §. Az évi járulékok, melyek az egylet
kiadásainak fedezéséhez szükségletnek, az
év bezártaival a jövő évre a központi igaz-
gatóság által határozatnak meg, és a köz-
gyűlés által hagyatnak jóvá.

20. §. Minden egyleti tag, egy könyvec-
két kap, melyben a befizetett évi járulékok
az egyleti pénztárnok által nyugtatvatnak.

21. §. A segédek a segélyezéshez egyfor-
ma jogot tarthatnak.

A segédek választmányja által előirányzott
és a közgyűlés által elfogadott évi járulékok
egy vettnek ki, és szedtetnek be, mint a
többi járulékok.

22. §. A beteg vagy munkaképtelen tagok
körüli vagy más segélyei az évi járulékok-
ból fedezendők, ezen kiadások ellenőrzése vé-
gett a segédek osztálya által választott szám-
vevő állítja ki az utalványt, az ellenőr a ki-
adási rovatba igtatja, pénztárnok pedig kifizeti
és 3 havonként a bizottságnak betér-
jeszti azokat.

23. §. Az évi számadások a központi igaz-
gatóság elé terjesztetnek, mely azt megvizs-
gálja és helyesnek találván, az illető pénztár-
nokot felmenti.

A központi igazgatóság az évi költségve-
tést megvizsgáltatván annak behajtását elren-
deli.

24. §. Az öt első osztályban választó és
választható minden férfi, a ki az évi járulé-
kokkal hátralékban nincs, s iparát a város-
ban vagy annak közel környékén gyakorolja.
A segédek osztályában minden becsületes se-
géd, ki évi járulékát pontosan fizeti. A vá-
lasztási jogot a fizetéses hivatalnokok és szol-
gák nem gyakorolhatják.

25. §. A választás titkos szavazás útján
szótöbbséggel történik, a szavazat egyenlőség
esetében az elnök szava dönt.

26. §. Az első 5 osztály választmányába
csak oly tagok választathatók kiknek saját üz-
letük van.

A segédek osztályába pedig, csak azon se-
gédek, kik itt legalább három egymásután
következő hónapban át szakadatlanul munká-
ban voltak.

27. §. A központi igazgatóság, valamint a
szakosztályok tisztviselői egy évi időtartamra
választatnak, ez idő után azonban újból vá-
laszthatók.

28. §. A munkaadók, segédek vagy tanítvá-
nyok közt a szolgálati vagy tanviszonyból
keletkezett perlekedések a mennyiben erre
nézve az egylet a törvény értelmében illeté-
kes, első sorban a választott bíróság elé tar-
toznak.

29. §. E választott bíróság öt tagból áll.
Minden fél tetszése szerint kettőt választ, a
négy bíró jelöli ki az ötödiket elnöknek, ki-
nek szava a szavazatok egyenlősége eseté-
ben dönt.

30. §. Ha a felek a választott bizottság
előtt megegyeztek, felebbezésnek csak az ipar-
törvény 98. §-ában említett feltételek alatt le-
het helyet adni.

— **Jegyzéke** a b-gyulai kir. törvény-
széknek 1872. szept. 16-án s következő nap-
jain előadandó polg. pereknek.

Előadó: Nyikora Mihály bíró.
1140—872. p. Perei Györgynek ifj. Perei
István elleni osztályrész kiadatása iránti pere
1711—872. p. Szák János és társának.
Grüner Fülöp elleni 680 ft. s járuléka irán-
ti pere.

1972—872. p. Márk Sámuelnek Kvasz
Mihály elleni örökség kiadatása iránti pere.
4765—870. p. Kertész Jánosnak Szilá-
gyi és neje elleni a békési 3194 sz. tjkvi bel-
telek 2/3 részének kiadatára iránti pere.

Előadó: Huszka Mihály bíró.
2874—872. p. Jordán Benjáminnak özv.
Jordán Benedekné elleni egység érvény-
telenítése s 69 ft. örökségi osztályrész kiada-
tása iránti pere.

2882—872. p. Kovács Lászlónak Fónagy
László elleni 1615 ft 50 kr. vételár hátra-
lék és iránti pere.

2885—872. p. Janurik Pálnak Gömör János
elleni 1/2 telekföld tulajdona s tskvi átra-
tása iránti pere.

4051—872. p. Benesik Zsófiának Orvos
Mihály elleni hóltak nyilvánítt iránti ügye.

Előadó: Teleszky Ferenc bíró.
4722—872. p. Apponyi Mária és Zeuzsán-
ának Apponyi Sándor elleni örökségi osz-
tályrész s jár. iránti pere.

5181—872. p. ifj. Monori István és János-
nak ifj. Sánta János elleni szerződés érvény-
telenítése s jár. iránti pere.

5259—872. p. Pardi Sándor és érdektár-
sainak V. Nagy János elleni 546 ft. s jár.
iránti pere.

Ujdonságok.

— **A gyulai iskolai muzeum** követke-
ző tárgyakal gyarapodott: Özevgy gróf
Wenckheim Józsefné az angolhoni Woolvich
arsenálból egy újabb nemű ólom löfegyver
golyót, és egy vas bomba töredéket Arad vá-
rosa 1848-ki ostroma idejéből; — Püspöky
Alajos sarkadi plebánus és esperes ur: II.
Rákóczy Ferenc 1705-ki ismert „Pro Liber-
tate“ feliratu réz; — XIV. Bencze romai pá-
pa 1755-ki — Max-József bavar király 1805.

lő pusztag. A korszellem itélő széke előtt
bűnül rovatik fel nekünk az, hogy *tíz év óta*
létező olvasókönyveinkben, a felnöttek emez is-
kolájában, többet és jobbat tanulni nem vol-
tunk képesek mint a mennyt azelőtt tudott
a nép, mely — Garibaldi szavai szerint; „te-
ve, — még nem unta el a terhelést, még
folyvást türi az ütlegetek.“

Önök bámulásra méltónak találják Haladó
István értelmiségét. Pedig az nem csu-
dálkozás tárgya, inkább követésre intő
pelda. — Szerencséjére, az ő esztét és szí-
vét nem tompította el az iteni hagyományos
iskolázatási mód. A II. oszt. gymnasiumi pá-
lyán megverették a szók nem tudásáért. Ek-
kor ő átlépett az élet iskolájába. Kitanulta
mesterségét Kassán, kivándorolt Németország-
ba, legtöbbet dolgozott Svájcban, melyről
csak e napokban azt írja egy angol utazó
Dixon, hogy a szabad köztársaság állami
háztartásában 1871-re a köziskolára fordított
országos költség 417, 814 sterling fontot tett
(4.178,140 frt. pp.) míg a hadsereg nem
több mint 399,811 st. font (3,998,110 frt. pp.)
fordított. Ő tehát bir polgári műveltséggel.
Ez az, melytől mi felünk, midőn a mostani
rendszer fontartásáért buzgolkodunk. Uraim!
megfelelő eszköz nélkül a kívánt célznak
elérése lehetetlen. Csak egyet mondok még.
Nem csudálkoznak-e azon önök? hogy Ist-
ván mester még eddig nem vágyakozott vá-
rosi előjárásra. Ezen ugyan lehetne; de
azon méginkább kell csudálkoznunk, hogy
a város nagyszerű háztartása körül alkalm-
zott egyes tisztviselőink a kezelésre bizott
közgazdaságról vagy pénztárról vezetendő

naplóikat más tanult emberre pl. jegyzőre
vagy írakra bizzák, az által készített el-
számadataikat — épen mint a reform. egy-
házi gondviselők. S ugyan mi jó származik
ebből — akár itt akár ottan? Ne kívánják
tölem — szivrendítő példák vagy ne-
vek idézését. Befejezem most előadásomat ne-
hány számtételnek felolvasásával.

Békés város lakossága közt találtatott a
legújabb népszámláláskor: pap, lelkész 8;
állami közhivatalnok 7, megyei 6, város-
községi 15, tanító 32, felsőbb iskolai tanuló
85, művész 10, ügyvéd 7, orvos 3, sebész
2, baba 10, gyógyszerész 1, birtokos 1,706,
hasznosbérű 29, gazdatiszt 11, éves szolgáló
2,154, napszámos 2,395, vadászat és halá-
szatnál 26, bányászat és kohászatnál 1 mun-
kás, építészeti és művészeti iparnál önálló
vállalkozó 5, hivatalnok 3, munkás 8, fém-,
kő-, faipar-ágaknál önálló vállalkozó 207,
munkás 150, vegyészeti, élelmezési, dohány-
cikkok termelésénél 18 munkás, szövő ipar-
nál önálló vállalkozó 71, munkás 59, bőr-és
papírgyártásnál s egyéb iparágaknál önálló
vállalkozó 199, munkás 111, nem közvetle-
nül termelő foglalkozásnál önálló vállalkozó
21, hivatalnok 2, munkás 43, kereskedelem-
nél önálló vállalkozó 85, hivatalnok 4, mun-
kás 29, szállítási vállalatoknál 000, pénz-és
hitelintézeteknél-tisztviselő, szolgák, mun-
kások 5, háztulajdonosok 5, járadékutajdo-
nosok 56, személyes teljesítők 6,475, bizo-
nyos foglalkozás nélküli egyének 14 éven
felül 166 férfi, 710 nő, 14 éven alól 3,645
férfi, 3,940 nő. *Műveltségi állapot* szerint a)
olvasni tud 312 férfi, 801 nő, együtt 1,113.

b) olvasni nem tudó — nincs. c) olvasni
irni tud 6,289 férfi, 5,149, nő, együtt 11,438.
d) olvasni irni nem tud 4,601 férfi, 5,395
nő, együtt 9,996 — vagyis 4 hián *tíz ezer*.
1869-ben volt e városban *iskolába járn*
köteles 6-12 évű fi 1544, nő 1650, együtt 3,194.
Ismétlő iskolába járn köteles 6—15 éves fi
765, nő 769, együtt 1,534. A 6—15 éves
tankötelesek összes létszáma fi 2,309, nő
2,419, együtt 4,728. Legújabb összeírás szer-
int ez a szám eléri az ötezret. *Tényleg is-
kolázó* volt 1869-ben fi 1055, nő 882, együtt
1,937. A nemiskolázottak létszáma volt te-
hát ugyanez 2,382. Aztán jó lesz mindig
csak azt mondani: maradjunk a mostani ál-
latban, a régi jó (?) mellett!.

M. I. No hiszen érthetünk mindezekből
t. polgártársaim! Az igazság beszédét hal-
lottuk először és bizonyított számokban. Ugy
érzi az ember, mint ha — csipnénk, szurdal-
nak, néha megsajnálják s újra ostoroznak.
Bevallom, mindez jólesik a lelkemnek. Ör-
vendek azon, hogy e társaságban unatkozni
senkit nem látok. Kedves tanító ur! mindig
tudtam, hogy keserű az orvosság, de egész-
séges. Hanem a mi nagy betegségünkhöz ké-
pest nem tudom, elég-e az, a mit eddig be-
vettünk. Kérem tehát szeretettel, a haza és a
polgárosodás szent nevére kérem önököt:
ne végezzük be még a tárgyalást! Önök
teljesítsék ígéretüket; és előhozom kétségei-
met és ellenvetéseimet. Tudom, hogy a hallga-
tóság el nem fogy közelünkben. — Ugyvan,
igen; — gonoszunk kellene lennem, ha állí-
tanám, hogy minden jó rendben van nálunk.
De azt nem tudjuk még: hogyan lehet jobb

rendet eszközölni? Ugyan, kérem, folytassuk
a vitakozást ugyanint, a legközelebbi vasár-
nap estvén.

Ebben megnyugodva, oszlott el a nagy
társaság.

IV. Estve.

Tudvággyó Péter. Én folyvást a legnagyobb
figyelemmel kísértem az eddigi beszélgetése-
ket. Számon tartottam, hogy ma estve főtárgy
lesz városunk helyzete. No hiszen ez az, mely-
ről mindnyájan bírnak olyan a milyen tudomá-
mással. Okos embernek mester, a neve, szok-
ták mondani. Bizvást hiszem előre is, hogy
ha István mester vagy tanító ur szólnak er-
ről, lesz a mit gyönyörködve hallgassunk. Sőt
ennél többet várok, azt, hogy tanuljunk az
előadásból igen sok szépet és jót. Ezen ta-
nulmány felette szükséges ránk nézve, hasz-
nát vehetnők ma és mindig. Csak azt lesem
kíváncsian, vajjon ez ok miatt is kell-e pár-
tolnunk a rendezett tanácsot?

Maradó János. Régi időből fenmaradt ná-
lunk azou történetek emléke, hogy midőn
valamelyik nagyur, Budáról-e vagy Bécsből
küldetve ide a megye fővárosából fuvaron
szállították, Békésre, épen az utazásra legal-
kalmatlanabb tél-víz idején, mondá a békési
fuvaroshoz, ki egyik jómódu jobbgy volt:
már ugyan mikép lakhatnak ezen sárfészek-
ben édes atyámfia!? Ez nyugodtan válaszolt:
hej uram, nagyon jó marha-tartó hely ám ez.
... Annyit mindnyájan tudunk, hogy a kö-
zös legelőnek 1859-ben történt kiosztása óta
szerfelett alászállt a baromtenyésztés.

(Folytatása köv.)

1812 és 1813-
1840-ki kis, vég
marakkói császár
mét sultán Arsic
évi 96 kros fin
Frigyes lovas ho
roly testvére ná
ményét ugymint
ki és 1707-ki is
polturáját, s az
úgy 1730-ki 176
szesen tizenkét d
bá most Gyulán
lat igazgatója H
hamann marakkó
mostani magyar
pénzét; — Felé
egy két piasteres
re Titius Pius ge
Simon Laibach v
nyéből egy ade
angvineus“ „Ang
és egy Gerlán tá
sarkantyut.

— **A körüli**
szintársulat Mol
pártfogásnak ör
látogatja e szin
igen gyakran k
— **Wieland**
Csabán e hó 12
meghalt.

+ **Regale b**
megmutatta azt,
felett Gyulán, és
len azt kell inn
mér. — A ser d
minden jó lélek
az urat; ennek
sege az oka ha
itta meg addig,
te megromlani?
dig valódi biesk
is az, ennek m
adott savanyu b
oly szép és éke
sék mindezekért
körültekintő buz

— **A hét el**
lat a korona te
zett mindenkor
te mellett.

— **Honvéde**
dultak a csoport
első napi menet
becsületes duplá
nan másnap Ar
fárasztó gyakor

— **A nagyvá**
mely kitűnően si
váradi hölgyek
a pesti nemzeti
ri dalárdák ny
pély Kolozsvár

— **Az orvo**
Mehádián tartat
láról is többen ra

— **Honvéde**
viselésére ugyan
„Temesvári Lap
pontosult négy
suttán reggeltől
rakkoltatták, —
czeg urnak, mi
kának, Vingára
rék honvédeink
ötödik napon a
dó hadgyakorla
megindultak. J
suton Vingára
szemlélt tartott,
felé indultak. A
nélkül Németh-

Vasut

Nagyvárad indul
Szalonta indul 6
Sarkad indul 7 ó
Gyula indul 7 ó.

1812 és 1813-ki s a hesseni határgrofság 1840-ki kis, végre sultán Mahomed mostani marakkói császár 1858-ik évi 48 kros — ismét sultán Arsid marakkói császár 1770-ik évi 96 kros finom ezüstpénzt; — Kálmán Frigyes lovas honvéd főhadnagy néhai Károly testvére nála hagyott régi pénzgyűjteményét ugymint II. Rákóczy Ferencz 1705-ki és 1707-ki ismét Mária Terézia 1863-ki polturáját, s az utóbbinak 1766-ki erdélyi; úgy 1730-ki 1768-ki és 1793-ki osztrák összesen tizenkét darab rézpénzeket; — Továbbá most Gyulán keresztül utazó arabs-társulat igazgatója Hagi Ibrahim sultán Abdurhamann marakkói császár 1660-ik évi (egy mostani magyar krajczár értékű) sárgás rézpénzt; — Fehér Ignác koronai vendégül egy két piasteres ezüst török pénzt; — Végre Titius Pius gerlai udvari lelkész ur Robich Simon Laibach vidéki r. e. lelkész küldeményéből egy adelsbergi-barlangbeli „Proteus angvineus” „Angolna Pandár” nevű gyikot és egy Gerlán talált régi, hosszú nyaku vas sarkantyut.

— **A körükből távozott** Kétzeri-féle szintársulat Molnár Györgyel Csabán szép pártfogásnak örvend, a közönség tömegesen látogatja e színházat és a vendég művészt igen gyakran kitörő tapsokkal fogadja.

— **Wieland Gusztáv** élte 43-ik évében Csabán e hó 12-én hosszas szenvedés után meghalt.

— **Regale bérlők** a vásár folyama alatt megmutatta azt, hogy az ur mindenki torka felett Gyulán, és a ki szomjas, annak okvetlen azt kell inni, a mit az ő nagylelkűsége mér. — A ser oly savanyúromlott volt, hogy minden jó lélek az első korty után dicsérte az urat; ennek azonban koránt sem ő bérlősége az oka hanem a közönség, miért nem itta meg addig, míg jó volt? és miért engedte megromlani? A huszonégy krajczáros pedig valódi bicskanyító volt, ez különben most is az, ennek meg az uristen az oka, miért adott savanyu bort? Hogy pedig mindezek oly szép és ékes rendben vannak, dicsértések mindezekért az arra hivatott közegek körültekintő buzgósága.

— **A hét elején** itt időzött arabs-társulat a korona termében két előadást rendezett mindenkor meglehetősen közönség részvétele mellett.

— **Honvédeink** mult hétfőn hajnalban indultak a csoport összpontosításhoz Aradra; az első napi menet gyalog Mácsáig volt, a mi becsületes dupla stácionnak illik be. — Onnan másnap Aradra mentek, a hol ugyancsak fásaszto gyakorlatokban vesznek részt.

— **A nagyváradi országos dalárünnepély**, mely kitünően sikerült végéig érte. — A nagyváradi hölgyek által ajándékozott 3 pályadíjt a pesti nemzeti dalkör, a pécsi és kolozsvári dalárdák nyerték. — A jövő dalárünnepély Kolozsvárott fog megtartatni.

— **Az orvosok** és természet vizsgálók Mehádián tartandó idei nagy gyűlésére Gyuláról is többen rándultak le abban részt veendő.

— **Honvédeinket** a hadi fásadalmak elviselésére ugyan csak szoktatják. — Mint a „Temesvári Lapok” írják: az Aradnál összpontosult négy zászlóalj négy nap egymásután reggeltől estig tartó hadgyakorlatra kikukoltatták, — és ötödik napra József főherczeg urnak, mint a honvédek főparancsnokának, Vingára érkezése tudva levén — derek honvédeink négy zászlóalját akkor már ötödik napon az Uj-Arad környékén tartandó hadgyakorlatra reggel 7 órakor Vingáról megindultak. József főherczeg ő Fensége vasuton Vingára érkezve a honvédség felett szemlét tartott, s a honvédek azután Uj-Arad felé indultak. Az ötödök napi menet pihenés nélkül Németh-Ságh közeléig tartott, hol kez-

detét vette a tulajdonképi gyakorlat. A legénység azonban, midőn a helyszínére érkezett, annyira ki volt fáradva, hogy az egész csapatnak fele a szó valódi értelmében a földre terült és helyéből fölkelni nem tudott. Szentanuk állítják, hogy az aradi országot oly színben tünt fel, mint hajdan, a világsi fegyverletétel szomorú időszakában. József főherczeg ur ő fensége a honvédek szomorú állapotát önmaga nem látta, mert Vingáról Aradra visszautazott; de azok kik tanui voltak a jelenetnek, a honvédek kimerültségét a négy napi fásaszto gyakorlat után szomorítónak és természetesen tartották. Ugy jártak honvédeink ez uttal egészen felszerelt állapotuk, s a nap égető hőségétől, mint a cs. k. katonaság, midőn néhány hét előtt 32. foknyi hőségben hasonló gyakorlatra kivonult.

— **A Vingán elszállásolt** volt honvédek este 9 órakor tértek lakhelyeikre vissza. — A nyert tapasztalat után másnap szünetű adtak nekik. Még egy érdekes részletet, amelyet adomaszerűsége dacára igaz tényként közöltek velünk: Midőn a honvédség Uj-Aradról Vinga felé tért vissza, egy csapat, mely csupa románokból állott, annyira kimerülteknek vallá magát, hogy semmikép sem lehetett tovább indítani. Egy leleményes főorvos ezt látván, cselhez folyamodott, és füleibe juttatá a román atyafiaknak, hogy igen sajnálják őket, de nem képes rajtuk segíteni, ha helyükről nem mozdulnak; most ha Német-Saághig tudná őket elszállítani, ott csakhamar elsegítve lenne rajtuk, a mennyiben jó ebéd és erősítő bor vár rájuk e községben. Mihelyt e szavak neszét vették a román atyafiak, egyenkint ott hagyták fekvőhelyeiket és nemsokára készek voltak mindnyájan a tovább indulásra. Felesleges tán mondani, hogy Német-Saághon mit sem tudtak a jó ebédéről és Noe italáról; de a főorvos mégis elérte célját.

— **Békés-Szent-Andráson** egy nő három fiu-gyermekek szült, kik közül egy, születése után azonnal, kettő pedig 24 óra mulva meghalt; mindhárom egy koporsóban egyszerre temettetett el. — Ugyanott egy földmives tanárja vigyázatlanságból eredő tüzvész martaléka lett. — Ugyanonnán a következőről is tudósítanak: Utczáink ez év tavaszán rendezettek s további intézkedés elmulván, a rendezésnek azon káros következménye lön, hogy utczáinkon az ázott csatornák esővízzel megtelvé, miután a kapuk előtt kis dobogók nem készítették, kénytelenek vagyunk a megbűzhödött mocsárokból kifejlő rosz kipárolgást szagolni. Ohajtandó volna nem csak szépitészeti, de egészségügyi szempontból is a megkezdett csatornázást befejezni és a kapuk elébe kis dobogókat állítani.

— **A békés-szent-andrási népkör** gyűlése elhatározta, hogy minden tag, minden egyes esetben előforduló káromkodásért a kör pénztárába 20 krt köteles fizetni s háromszor lett büntetés után a körből kizáratik.

— **Dobozon** e hó 9-én este P. Szabó Lajos odaváló lakos, nejevel történt koczkodás után, egy egycsovű löfégyvert kölcsönzött, öngyilkossági szándokból önmagára lött, felső balkarját szétzúzta; nevezett sérült a megyei kórházba szállítottat.

— **Ugyancsak Dobozon** f. hó 10-én d. u. Kalina Ferencz uradalmi erdész 18—19 éves P. Szabó Zsófia szolgálója, az udvaron levő kútból vizet akarván meríteni, — az e közben kidölt kútágas által nyakszirten találva, lesújtott s néhány percnyi idő után rögtön meg is halt. A tett vizsgálatból kitűnt, hogy az elkorhadt ágas megújítását nevezett erdész többször sürgette, de azt a főerdész mindez ideig akadályozta.

— **Beküldetett** a harmadik magyar jogászygyűlés értesítvény. A gyűlés f. hó

23—26-áig fog megtartatni s napirendjére egész halmaz tárgy, többnyire indítvány, van kitűzve. Az ismerkedési estély 22-én este 7 órakor lesz a Hungaria szálloda felső termében, ugyanott lesz a diszbeid és búcsuestély is; lesz ezenkívül kerti ünnepély 23-án az állatkertben s 24-én diszbeidás a nemzeti színházban. A vidéki tagok a vasutakon 50% vitelbérleendét sélveznek.

— **Zalamegye** Kaczorlaka községe a közoktatásügyi miniszteriumtól iskolája melleképületének felállítására 800 frt. államsegélyt nyert. Időközben azonban megdöglik az előjáróság gondolatlansága miatt a községi bika, a bölcs tanács elhatározta, hogy ezen összegből egy bika árát meg kell takarítani. Első a bika, azután az iskola.

— **A debreczeni mérnöki hivatal** hadat izent a rostás korszoknak a mennyiben a tanács elé a következő indítványt terjesztett, 1) tapasztaltatván, miszerint a rostás korszok merítésénél a viznek nagy része a korszok kívül, haszontalanul a kádba, illetőleg a csatornába folyik; 2) s így a hosszas kuton való létel alatt elég alkalom van az ottan üzni szokott hancuzásra s más ilyenemű nem épületes mulatozásra: a rendőrség utasították, hogy a csapos-kutakon egyedül lyukas száju korszóval való merésre szigoruan felügyeljen, s a rostás korszok száját erővel is rostástalanítsa meg.

— **Az aradi löversenyek** ma e hó 15-én kezdődtek következő rendben I. Aradmegeyi díj 1500 frt. Handicap. II. Egyleti díj 300 frt. III. Másodrendű államdíj 100 db. arany. IV. Gazdák versenye 60, 30 és 10 frt. V. Hölgydíj, tiszteletdíj és urilovagló. VI. Elsőrendű államdíj 200 db. arany VII. Handicap. Kezdeté d. u. 2 órakor.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

— **A cs. k. kereskedelmi miniszteriummal** létrejött egyezmény alapján, 1872. évi október 1-től kezdve a postagazgatás által 2 ujkrajczáros értékű bélyeggel ellátott nyomtatványok bérmentesítésére szolgáló czimszalagok fognak kibocsátatni a következő módozatok megállapítása mellett:

1. Ezen czimszalagok a felső jobb sarkon 2 krajczáros értékű bélyeggel, a két hoszdalon keskeny sárga szegélyzettel és az egyik vég hátulsó oldalán ragaszszal, a küldemény össze foglalására vannak ellátva.

2. A közönségnek, valamint az időszaki nyomtatványok szerkesztősegeinek czimszalagok legkevesebb 5 darabból álló iverben, egy — egy félív 11 krajczárjával, fognak kiszolgáltani.

3. A magyar királyi postaterület számára a czimszalagok eddigi alakú értékű bélyeggel látatnak el; a cs. kir. osztrák postaterület számára készített czimszalagok a magyar postaterületen való feladásnál nem alkalmazhatók.

4. Tévedésből vagy véletlenül hasznavehetlenekké vált egyes czimszalagok a postahivataloknál 2 krajczáros levéljegyekért kicserélhetők, ha a postai kezelés jelét nem hordják magukon.

5. Mindenkinék szabadságában áll, ugymint eddig, saját készítményű czimszalagokat használni; hivatalos czimszalagok használatánál az esetben ha a küldemény sulya 3 vámlatot meghaladja, a hiányzó francoilletéket megfelelő értékű levéljegyeknek a szalag czimoldalára való felragasztásával pótolandó.

A czimszalagokból kivágott jegybélyegek, ha más czimszalagra sat ragaszthatnak, érvénytelenek tekintetnek.

— **Kertészeti vándorgyűlés.** Lukácsy Sándor fölhívja a hazai kertipar érdekelteit, hogy szeptember hó 29. és 30 napjára a Nagy-Körösön rendezendő kiállításra megjelenjenek s ott a kertészeti vándorgyűlésnek alapját letegyék. Tárnya az első alakító vándorgyűlésnek: 1 Borsodmegeyi gazdasági egyesületnek a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszteriumhoz intézett és az összes szakegyesületekhez megküldött. „A Népkertészet” lap 11-ik számában közlött emlékirata, a földmívelő nép árváinak kertmunkásokká leendő képeztetése tárgyában. 2. A futóhomok és partos vidék vizmosásainak befásítás útján orvoslása. 3. A földbirtok eldarabolásával és a vasuti hálózat terjedésével a gyümölcskertipar kifejtése és értékesítése. 4. A magtermelési ipar kifejlése és értékesítése. 5. A szakbeli üzleti viszonyok rendezése. 6. A szakbeli oktatás. 7. A kertipar fejlődésének útjában álló akadályainak legyőzése. 8. Egyéb indítványok. 9. Jövő 1873-ik évi vándorgyűlés elhatározása. Ohajtandó, hogy az ország minden vidékéről küldetnének gyümölcs-mutatványok a kiállításra, hogy a gyümölcsfajok vidéki localizálására nézve egy lépéssel előre haladnánk.

— **A közmunka és közlekedési miniszter** egy körrendeletet adott ki, mely elrendeli, hogy a magyar korona területén levő valamennyi vasuton f. év okt. 1-től fogva egy öntetű jelzés alkalmaztassék.

— **A magyar-romániai határon** fekvő vesztegintézeteknél, Romániából Magyarországra szállítandó szarvasmarhák veszteglésére felállított helyiségekben egyszerre 100 nagyobb fajú vagy 200 kisebb fajú marha darabnál több fel nem vétethetvén, — nagyobb csapatok visszautasítottatnak.

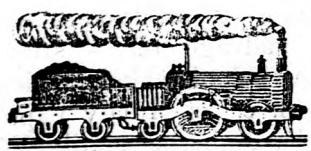
Hirdetmény.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. miniszterium, vonatkozásal az allgauti tenyészmarha behozatalra nézve augusztus 26-án közzétett hirdetményére, ezennel a gazda-közönség tudomására hozni kívánja, hogy a szándékolt allgauti behozatal eszközlését intéző szeptemesgeyi gazdasági egyesületi elnök mélt. Berzeviczy Egyed cs. és kir. kamarás, nem szeptember 14-én mint az említett közleményben olvasható volt, hanem csak october 1-én fog a vásárlás czéljából Bajorországba indulni; előbb indulni magán ügyei miatt akadályozva lévén.

Erről, az allgauti marhát a jelen szállítmány alkalmával hozatni szándékozó gazdasági egyesületek, községek, vagy magánosok azon megjegyzés mellett értesítettnek, hogy e tárgyban való kérdések és megkeresésekkel a fent irt napig az erre szivességből ajánlkozó szeptemesgeyi gazd. egyesületi elnökséghez (Szeptem-Nagy-Lomnicza) fordulhatnak.

Az eddigi megrendelések a következők:
A hradeki állami földm. isk. szám. 6 db.
A trencsénmegeyi gazd.-egylet „ 18 „
A szeptemesgeyi „ „ 10 „
A turócmegeyi gazd. szakbizottság által rendelt állatok száma még be nem jelentetett.
Az összes bejelentések, illetőleg megrendelések száma annak idejében közé fog tétetni.
Kelt Pesten 1872. szeptember 4-én.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

Vasuti menetrend.

Nagyvárad — Eszék.

Nagyvárad indul 5 ó. 5 p. d. u., 7 ó. 55 p. reggel.
Szalonta indul 6 ó. 23 p. este, 10 ó. 18 p. d. e.
Sarkad indul 7 ó. 4 p. este, 11 ó. 27 p. d. e.
Gyula indul 7 ó. 34 p. este, 12 ó. 38 p. d. u.

Eszék — Nagyvárad.

Eszék indul 4 ó. d. u., 3 ó. reggel.
Gombos-Bogojeva indulás 6 ó. 19 p. este, 5 ó. 30 p. reggel.

Pest — Arad — Temesvár.

Pest indul 7 ó. 30 p. reggel, 6 ó. 5 p. este.
Czegléd indul 10 ó. 18 p. reggel, 9 ó. 5 p. este.
Szolnok indul 11 ó. 7 p. d. e., 10 ó. 37 p. éjjel.

Csaba indul 2 ó. 1 p. d. u., 3 ó. 30 p. reggel.
Arad érkezik 3 ó. 42 p. d. u., 6 ó. 4 p. reggel, indul 4 ó. 5 p. d. u., 6 ó. 24 p. reg.
Temesvár érkezik 7 ó. 27 p. este, 8 ó. 59 p. reg.

Temesvár — Arad — Pest.

Temesvár indul 8 ó. reggel, 5 ó. 30 p. d. u.
Arad érkezik 11 ó. 52 p. d. e., 8 ó. 40 p. este.
indul 12 ó. 25 p. d. u., 9 ó. 4 p. este.
Csaba indul 2 ó. 10 p. d. u., 11 ó. 41 p. éjjel.
Szolnok indul 5 ó. 1 p. d. u., 4 ó. 17 p. reggel.
Czegléd érkezik 5 ó. 47 p. este, 5 ó. 36 p. reggel.
Pest érkezik 8 ó. 37 p. este, 8 ó. 43 p. reggel.

HIRDETÉSEK.

Silberstein testvérek

Gyulán, főtéren, a városháza mellett ajánlják jól berendezett raktárjukban a legújabb minőségű dísz-, norinbergi- és játék-szereket.

mindenféle d-hányzó- és írószközöket, illatszereket, angol és steyer evőeszközöket; réz, pakfong, alpaca és chinaezüstműveket: albumokat, tájképeket, szivarszopkákat, gyöngy-, ékszer- és csesebecskéket: a legújabb alakú mellti- és függőket. — Valódi pottendorf köté- és szövopamutot; varrósejmet, czérnát; nagy választékban legújabb pamut, selyem és bársony díszeket hozzájuk illő gombokkal; pamut, selyem és bársony szalagokat him-zéseket, elkezdett kézmunkákat berliner-, selyem- és gyöngyből — Finom Moll, Tarlatan, Lyon, Mouslin, Organtin és egyéb bélesnek valókat; fehér és színes Crinolinokat és felsőszoknyákat, — mindenféle csipkéket, Blond-, Tullanglais-, Crepp- és egyéb fehérűrésűket.

FÜSZER, ANYAG ÉS FESTÉKÁRÚK,

Mindenkor kaphatók a legújabb virágok, koszorúk, chignonok, hajfonatok, amerikai miederek, hölgy-, férfi- és gyermekcipők az első magyar cipőgyárból.

czérna, selyem és tük varrógépekhez,

nap- és esernyők, nagy rakfár mindenféle színes és fehér férfi- ingek, gallérok, kézelők és nyakkendőkből, a legújabb divatu és készítményű női fehérneműk;

minden a legjutányosabb szabott áron.

Hirdetmény.

A t. cz. közönségnek ezennel tudtára adatik, miszerint az alul-irott helybeli izr. kántor ének- és zenében, zongorán és hegedűn oktatást ad. — A zongora tulajdonosoknak pedig érdekes lesz tudomásul venni, hogy számos éven át szakadatlan gyakorlás által e műszer hangolásában nagy ügyességet szerzett.

70—3

Stüssel Jakob.

Oláh Mihály

gépész Gerlán,

ajánlja magát alkalmazásul cséplő-gépekhez.

Levelek Gerlára u. p. B.-Csaba, intézendők saját neve alatt.

74)

1—3

Hirdetmény.

Közhirre tétetik: miszerint Gyulán, — a magyar-oláhvárosban fekvő, 1500 a. frtra értékesített, községi 1668. számú tehermentes zsellérház beltelkével; nem különben a gyula-vári hosszú kertben fekvő, s 870 □ ölet tevő 900 frtra becsült szinte tehermentes szőlőskert szabad kézből eladó; minek folytán a venni szándékozók, az adásvételi szerződésnek megtudása végett, alólírott meghatalmazottnál jelentkezni sziveskedjenek. — Kelt Gyulán augusztus 24-én 1872.

72—3

Fábry Márton

meghatalmazott ügyvéd.

KIVONAT OBETKO és ERNYEI

39. számú czég raktárában

ARADON

melyet a n. érd. közönség becses figyelmébe ajánlanak.

Szalma kalapok fiúk és leányoknak 40, 50, 60 kr., urak és hölgyeknek 80 kr. 1 frt. 1 frt 50, 2 frt., azonkívül mindennemű Panama, florentin és lószőr kalapok.

Szövet kalapok fiúknak 2 frt, uraknak 2.50, 3 frt.

Uti és vadászati sapkák. Selyem és másszövet fiúknak 1 frt, 1.20 kr., uraknak 1.20, 1.50 kr., 2 frt.

Kalap minták hölgyeknek 30, 35, 40 kr. Lack fénykalapok hölgyek és leányoknak 1.20, 1.50, 1.70 kr.

Női komodczipők, bőr és szövet 90, 95 kr. 1.20, 1.75 kr. Sarkasok finomak 2.20, 2.30, 2.50, 2.70 kr.

Női magas sarkos-czipők eberlasting oldalt-fűzős 2.80 kr., előlűzős vagy ruganyos 3 frt, 3.50, 3.70 kr., 4 frt, 4.50 kr., 5 frt.

Női magas czipők zerge- vagy kesztyűbőr, nagyobb részt szegzett talppal 3.80, 4.50, 5.50 kr.

Közönséges gyermek kis czipők bőr vagy szövet 50, 60, 80, 90 kr., 1 frt. Finomabbak gombbal és sarkkal 1.25, 1.30, 1.50 kr. Egész magasak, eberlasting lack orral 1.60, 1.80 kr., 2 frt, nagyobbak 2.20, 2.50, 2.80 kr., 3 frt. Zerge-bőr gyermek-czipők szegzett talppal, réz orral, melyek tartóságra nézve kitűnők 2.20, 2.50, 2.80 kr., 3 frt 3.50 kr.

Férfi lábbelik fényezéses bőr, zerge- és kesztyűbőr 5 frt, 5.50 kr., 6 frt. Diszes férfi lábbelik egész lack vagy kesztyűbőr lack orral 6 frt, 6.50 kr.

Vastag talpu lábbelik fényezéses vagy orosz lack bőr 6.50 kr., 7 frt, 7.50 kr., 8 frt.

Fiú lábbelik szegzett talppal és ruganyal, kívánatra réz orral 2.30, 2.80 kr., 3 frt, 3.50 kr., 4 frt.

Férfi fehérneműk, színes vagy fehér ing, Cosmanos, szövet, vagy finom chifon 1.20, 1.50, 1.80 kr., 2 frt, 2.50.

Gatyák fonal vászonból 1.30, 1.40, 1.60, 1.80 kr. Hat darab finom gallér 90 kr. 1.20, 1.50 kr. Egy pár finom kézelő 40, 50 kr.

Női fehérneműk, gallérok és kézelők moul és chifon szövetből, legújabb kiállításban; azon kívül broche kendők és himzettzseb-kendők, fatyolok, csipke és szalagművek, ing és lélésvasznak, gépi és varró czérnák, minlennemű köté és horgoló pamutok, ruha dísz-rojt és minden előforduló rövid árak.

Praági glacé keztyűk urak és hölgyeknek, 75, 90 kr., 1 frt.

Valódi párizsi Juvin-féle dupla varrásu glacé keztyűk, melyek kitűnő tartóságok által igen kedveltnek. 1 pár 1.40 kr.

Szövetkesztyűk gyermekeknek 15, 20, 25 kr.

Uruk és hölgyeknek 30, 40, 50, 60 kr. Katonai keztyűk 70, 90 kr., 1 frt. Színes öz- és szarvas-bőr keztyűk 1 frt, 1.10, 1.20, 1.60 kr., 2 frt.

Férfi csokrok és nyakkendők, változatos alakokban 15, 20, 30, 40, 50 krtól.

Harisnyák, tarka és fehér színben gyermeknek 15, 20, 25 kr., urak és hölgyeknek 30, 40, 50, 60 kr. Vászon harisnyák uraknak, különösen sokat járóknak ajánlható. 1 pár 50, 60 kr.

Napernyők pamutból 80 kr., 1 frt, 1.20, 1.50 kr. Selyemből 2 frt, 2.50, hosszú nyelűek

2.80 kr., 3 frt, 3.50 kr., 4 frt. Férfi napernyők 2.50 kr., 3 frt, 3.50 kr. Mézői óriása ernyők 10, 12 frt.

Esőernyők pamutból 1.35, 1.50 kr., 2 frt, 2.50 kr. Alpaca szövet 2.80, 3 frt, 3.50, 4 frt. Selyemből 5, 6, 8, 10, 12 frt.

Eső-vízmentes köpenyek uraknak 10, 12, 14, 16 frt.

Védőszárak (gamaschen) 5, 6, 8 frt.

Utazó kezi kofferek 3, 3.50, 4, 5, 6 frt, nagyobbak 7, 8, 9 frt. Fgész nagy női fürdői kofferek betét és külön osztályokkal 10, 12, 14, 16 frt.

Kézi táskák, szövet és bőr 2, 2.50, 3, 3.50 4, 5, 10 frt.

Berendezett toilette kezi táskák 15, 20, 25, 30 frt.

Utazó göngyök (rouleaux) 1.50, 2 frt, 2.50, 3 frt. Utazó (necessair) szekrények 5, 6, 8, 10, 15 frt.

Ingartató, szivacs, szappan tartók, uti írószekrények, tükrök és ivó-poharak, látszóvelek, légpárnák, láb és uti pokróczok és plaidok szíjjakkal együtt és minden szakmába vágó tárgyak.

Illat szerek, szappanok, fogporok és pasták, a leghíreseb orvosoktól.

Bőr-, Bronc- és fatárgyak, különösen névnap- és alkalmi ajándokul ajánlhatók.

Ékszerék, broche és fülbevalók, mell- és kézelő-gombok, nyak és karékek, bronce csont közszen cautschuk és talmi-aranyból

Levél papírok név- vagy kezdőbetűkkel (monogrammal) 100 db. 1.40, 1.60, 1.80 kr., Kívánatra ezimrel vagy bármily jelvény-nyel arányos árban.

Non plus ultra kávéfőzők, melyekből kitűnő erős kávé nyerhető, 5.50, 6.50, 7.50 kr.

Vaj- és habverő gép üvegből 6, 6.50 kr.

Sodaviz készítő gép, mellyel 10 perc alatt a legjobb sodaviz készíthető, 9.50, 10.50, 11.50 kr.

Alpaca és alpaca ezüst evő-eszközök, tálcák, gyertyatartók és többnemű asztali készletek. Ezen érc közvetlen az ezüst után sorolható, tartóságáért 10 évig jót állunk.

Kosarak, változatos alakban, kézi, piaci és

gyümölcs kosarak, ételhordó és evő-eszközöknek való kosarak, fa és papirhoz való, végül bölcső kosarak spanyol nádból.

Fényképekhez való keretek aranyozva és természetes fából, szegletes és oval alakban, minden nagyságban.

Kávé perkelők és örlők.

Czukor szelenczék és czukor vágók. Gyors melegítők és felöntő kávé maschinák.

Pléh tálcák és pohártartók. Fiókos és oszlopos tükrök.

Pipa-állványok és asztalok. Madár kalitkák és aranyhal tartók.

Ablakredők, fából szöve igen czélszerű találmány a szoba levegőt folytonos mérsékletben tartja a nap heve és hideg ellen. — Rendeléseknél szükséges az ablak belső világ nagyság mértéke, darabja 2.80, 3, 3.50 kr., 4, 5 ftig. melyek természetes fából és festéssel kaphatók.

Kitűnő porcellán-ragasztó 1 üveg 30 kr. Bröne-féle **holt tisztító,** selyem-, szőr- és szövetből, 30 kr.

Moly és és bolha por, 1 üveg 25 kr.

Poloska vesztő folyadék 30 kr.

Ezüst és arany, valamint üveg tisztító por 10 kr. Rozsda folt kivevő szesz, fehér neműből 25 kr. 1 doboz tyükszem gyűrű 25 kr. 1 üveg kitűnő tinta 20 kr. 1 üveg kék vagy veres tinta 20 kr.

Valódi bécsi fénymaz (wachs) mely a bőrt puhán és folytonos fényben tartja, 1 font 35 kr.

Illatos enyv, pléh dobozban ecsettel 50 kr. Bőrpuhító **kenőcs** különösen lószerszámok és gépi szíjakkhoz alkalmazhatók. 1 doboz 20 kr.

Ruha bélyegző tinta, 1 üveg 70 kr.

Pulcherin, legártatlanabb arc-szépítő, szeplő, májfoltok és kiütések ellen 1 üveg 80 kr. Gyermek szoptató üvegek különböző alakban 40, 50, 60 kr., felül gummival.

Gyermek játékok. Szekrényben és egyenkint nagyválasztékú bábu, társas játékok.

Postai rendelvények a leggyorsabban eszközöltetnek.

54)

10—10

Több ezer öl tölgyfa 8 frt 10 kr-ával, több mint 300 öl botfa 7 frt 10 kr-ával, több ezer kéve rőzse 6 frt 10 kr-ával gróf Almási Kálmán gy.-vári erdejében eladó.

A gyulai kir. törvszék elnökétől.

Árverési hirdetmény.

A b-gyulai kir. tvszék és az ennek területén szervezett 6 kir. jbiróság irodái szükségletének, u. m. az író, rajz, boríték és csomagoló papírok, tollak és tollnyelek, mindennemű írónok, tenták, spanyolviasz és ostyá, — festékek, spárga, és kötők, gyertya és egyéb világítási anyagok, ugy szinte a könyvnyomda működéséhez szükséges szerek beszerzésére ezennel árlejtést hirdetek, és az árlejtésnek helyéül a kir. tszék tanácstermét, az árlejtés határidejéül f. *September hó 17-ik* napjának d. u. 3 óráját tűzöm ki; és felhívom mindazokat, kik a fentebb elősorolt tárgyak szállítására vállalkozni kívánnak, hogy a fentebb kitett helyen és időben jelenjenek meg; megjegyezni kívánván, miszerint a szállítandó tárgyak mintái és a további szállítási szerződés feltételei Gyulai Imre tvszéki iroda igazgató úrnál f. évi szeptemberhő 4-től kezdve bár mikor megtekinthetők.

Kelt Gyulán 1872. augusztus 31.

73)

Novák Kamill elnök.

Zsákok

kölesön adatnak DRACHSLER J. M.

által. — Lakása Gyulán, vadutsza, 1079-ik szám alatti Reinitzer czipész úr házában.

65)

5—6

Árverési hirdetmény.

Alólírt kir. jbirói végrehajtó által közhirre tétetik, miszerint a b-gyulai kir. járásbiróságnak 1496—1872. p. sz. végzése folytán Wald Pál aradi lakos javára Bekker Antal gyulai lakosnál, a volt gyulai főszolgabírósg által lefoglalt ingóságok ngymint: 2 kocsis, 4 ló, nyilvános árverésen Gyula városházánál f. évi szeptember 17-én délelőtt 10 órakor — a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett — el fognak adatni.

A venni szándékozók felhivatnak a fent kitett helyen és időben jelentkezésre.

Gyula 1872. szeptember 7-én.

Herrmann Béla.

75)

1—2

Haszonbérleti hirdetés.

Gyula város határában a szlányi dűllőben — vízmentes helyen 47 holdnyi szántó és kaszálló föld gazdasági épületekkel; — hasonlóul a Csabára vezető lencsés-éri országútnban 40 holdnyi szántó, kaszálló föld — (melyből — együttesen 5 hold konyha, gyümölcsös- és szőlőskert, s 2 holdnyi nádvágo rét — színtegazdasági épületekkel ellátva van) — f. é. Sz.-Mihály naptól kezdve haszonbérbe adatik. Vá-lalkozók jelentsek magukat id. Mogyoróssy János nyugalmazott számtartó urnál Gyulán.

76)

1—3

Szerkesztőségi

Dobay János
nyomdájában
saját házában

Kiadó hivatal

Winkle Gábor
árús üzlet
főtér, Prág-

Előfizet

„B É

1872-ik év

Előfizetési ár

Midőn a „B É. april elején...
járt akaratom...
őhajtásának...
tettem eleget...
anyagi haszon...
tán számíthat...
nyomdai költs...
állandó munk...
még oly csek...
hatok.

Számítottam...
tam arra, ho...
át fogja látni...
különnyre...
getlen — sz...
látva egykez...
ben is pártol...
igyekeztem i...

Gonda L

Haladó Istv...
szélgetése a...
nek

Ujabb an

lő-kiosztási ör...
szerint egy...
hözása rendel...
ség ez alkalo...
szébből 300 h...
adassék hasz...
a helybeli sz...
képest a fejl...
tállózási rend...
alkalmazása...
ló példányga...
tani.“ Nem t...
őhajtásunk t...
hogy ezt me...
a rendezett...
én most csal...
lehet igen jó...
határa; de a...
beri lakóhel...
Emlékezzünk...
évekre 1861...
pását, de t...
ladni. A ki...
szókött a pu...
sü, egykor...
vizállások é...
fenekére ve...
belőle?...
vagy inkább...
ánföldre ki...
évig ült ny...
jére hágot...
s éjen át a